

Διατύπωση θέσεων του ΤΕΕ - Τμ. Δυτικής Μακεδονίας σχετικά με το κόστος θέρμανσης

στη Δυτική Μακεδονία και προτάσεων για την ελάφρυνσή του

ΤΕΕ

ΤΜΗΜΑ
ΔΥΤΙΚΗΣ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

14/2/2012

Διατύπωση θέσεων του ΤΕΕ-ΤΔΜ σχετικά με το κόστος θέρμανσης στη Δυτική Μακεδονία και προτάσεων για την ελάφρυνσή του

Έχει περάσει ένας χρόνος από τον Φεβρουάριο του 2011, όταν το Τεχνικό Επιμελητήριο της Ελλάδας – Τμήμα Δυτικής Μακεδονίας διατύπωσε τις θέσεις του σχετικά με την επιχειρούμενη εξομοίωση του ειδικού φόρου κατανάλωσης του πετρελαίου θέρμανσης με εκείνου του πετρελαίου κίνησης και τις αναμενόμενες επιπτώσεις στη Δυτική Μακεδονία.

Το κείμενο εκείνο έχει αποδειχθεί **δυστυχώς αληθινό**. Η Δυτική Μακεδονία βιώνει – δυστυχώς – σήμερα όσα σε εκείνο το κείμενο είχαν προβλεφθεί. Η τραγική αλήθεια είναι ότι καμία από τις προτάσεις του ΤΕΕ δεν εισακούσθηκε από τους αρμόδιους. Η εισπρακτική μανία της Δημόσιας Διοίκησης για την κάλυψη των ελλειμμάτων «πάγωσε» στην κυριολεξία τους Δυτικομακεδόνες.

Όπως αναφερότανε και στο κείμενο του ΤΕΕ του Φεβρουαρίου του 2011:

«Η Δυτική Μακεδονία είναι η ψυχρότερη περιοχή της Ελλάδας και για το λόγο αυτό υπάρχει ανάγκη θέρμανσης των κατοικιών για 7 – 8 μήνες το έτος, κάτι που δεν ισχύει για καμιά άλλη περιοχή της Ελλάδας. Η περιφέρεια της Δυτικής Μακεδονίας αποτελεί την μοναδική γεωγραφική ενότητα της χώρας που εντάχθηκε στο σύνολό της στην δυσμενέστερη κλιματική ζώνη Δ, με βάση τον νέο Κανονισμό Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων (ΚΕΝΑΚ). Η κατά μέσο όρο ενεργειακή κατανάλωση οποιουδήποτε κτιρίου που βρίσκεται στη Δυτική Μακεδονία, για την κάλυψη των αναγκών θέρμανσης, είναι 2,5 φορές μεγαλύτερη από την κατανάλωση ενέργειας ενός ίδιου κτιρίου με παρόμοιες συνθήκες χρήσης και σε παρόμοιες συνθήκες δομημένου περιβάλλοντος, που όμως βρίσκεται στην περιοχή της Αττικής – Στερεάς Ελλάδας, όπως προκύπτει από τα αντίστοιχα κλιματολογικά δεδομένα [1].

Ο πληθυσμός της Δυτικής Μακεδονίας ανέρχεται σε 301522 κατοίκους [ΕΣΥΕ, 2001]. Από τον συνολικό πληθυσμό, οι 100000 κάτοικοι διαμένουν σε κτίρια που είναι συνδεδεμένα σε κάποια από τις εγκαταστάσεις τηλεθέρμανσης Αμυνταίου, Κοζάνης και Πτολεμαΐδας, που λειτουργούν στην περιοχή. Οι εγκαταστάσεις τηλεθέρμανσης διανέμουν θερμική ενέργεια συμπαραγωγής από τους ΑΗΣ της ΔΕΗ. Η υποστήριξη των τηλεθερμάνσεων από μονάδες αιχμής – εφεδρείας με καύσιμο πετρέλαιο θέρμανσης ανέρχεται κατά μέσο όρο, συνολικά στις τρεις τηλεθερμάνσεις, σε ποσοστό 10% [2]. Από τον υπόλοιπο πληθυσμό, 70000 κατοικούν σε κτίρια τα οποία θερμαίνονται με πηγές θερμότητας διαφορετικές του πετρελαίου θέρμανσης [3], ενώ 130000 περίπου διαμένουν σε κτίρια τα οποία θερμαίνονται με πετρέλαιο θέρμανσης.

Όπως υπολογιστικά προσεγγίζεται, αλλά και με βάση στοιχεία καταναλώσεων τυπικών νοικοκυριών, οι καταναλώσεις πετρελαίου θέρμανσης τυπικών περιπτώσεων κατοικιών,

θερμομονωμένων σύμφωνα με τον κανονισμό θερμομόνωσης του 1978 ή αμόνωντων, διαμορφώνονται στη Δυτική Μακεδονία όπως στον πίνακα που ακολουθεί:

ΕΙΔΟΣ ΤΥΠΙΚΗΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ	ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΥ ΘΕΡΜΑΝΣΗΣ (lt/έτος)
Θερμομονωμένη μονοκατοικία 100 – 120m ²	1500 - 2300
Αμόνωντη μονοκατοικία 100 – 120m ²	2800 - 4300
Διαμέρισμα 90m ² σε θερμομονωμένη πολυκατοικία 4 – 6 διαμερισμάτων	800 - 1400
Διαμέρισμα 90m ² σε αμόνωντη πολυκατοικία 4 – 6 διαμερισμάτων	1300 - 2200

.....»

Ιδιαίτερα την φετινή περίοδο, με τις ιδιαίτερα δύσκολες και ακραίες καιρικές συνθήκες που εμφανίζονται στη Δυτική Μακεδονία, η κατανάλωση πετρελαίου θέρμανσης είναι κατά 25% - 30% υψηλότερη του μέσου όρου και διαμορφώνεται ως εξής:

ΕΙΔΟΣ ΤΥΠΙΚΗΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ	ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΥ ΘΕΡΜΑΝΣΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 2011 - 2012 (lt/έτος)
Θερμομονωμένη μονοκατοικία 100 – 120m ²	2000 - 3000
Αμόνωντη μονοκατοικία 100 – 120m ²	3500 - 5500
Διαμέρισμα 90m ² σε θερμομονωμένη πολυκατοικία 4 – 6 διαμερισμάτων	1000 - 1800
Διαμέρισμα 90m ² σε αμόνωντη πολυκατοικία 4 – 6 διαμερισμάτων	1650 - 2800

Λαμβάνοντας υπόψη την ισχύουσα τιμή πετρελαίου θέρμανσης, που κυμαίνεται περί του 1,0€/lt, τότε η συνολική ετήσια δαπάνη θέρμανσης των τυπικών νοικοκυριών στη Δυτική Μακεδονία, με χρήση πετρελαίου θέρμανσης, διαμορφώνεται για την φετινή περίοδο αντίστοιχα ως εξής:

ΕΙΔΟΣ ΤΥΠΙΚΗΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΕΤΗΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ ΘΕΡΜΑΝΣΗΣ (€/έτος)
Θερμομονωμένη μονοκατοικία 100 – 120m ²	2000 - 3000
Αμόνωντη μονοκατοικία 100 – 120m ²	3500 - 5500
Διαμέρισμα 90m ² σε θερμομονωμένη πολυκατοικία 4 – 6 διαμερισμάτων	1000 - 1800
Διαμέρισμα 90m ² σε αμόνωντη πολυκατοικία 4 – 6 διαμερισμάτων	1650 - 2800

Σύμφωνα με τον ορισμό της ενεργειακής φτώχειας [4][5], όταν ένα νοικοκυριό δαπανά περισσότερο του 10% του ετήσιου οικογενειακού του εισοδήματος για την κάλυψη των ενεργειακών του αναγκών, θεωρείται ότι πλήττεται από την ενεργειακή φτώχεια. Οι παράγοντες που συμβάλλουν σ' αυτό είναι αφενός τα χαμηλά εισοδήματα, αφετέρου οι

υψηλές τιμές καυσίμων και ηλεκτρικού, όπως και η ανεπαρκής ενεργειακή απόδοση των υφιστάμενων κτιρίων.

Εάν ληφθεί υπόψη και μέση ετήσια κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας σε κάθε νοικοκυριό, 700€/έτος, προκύπτει με βάση και τα προηγούμενα ότι **τα περισσότερα νοικοκυριά στη Δυτική Μακεδονία, με οικογενειακό εισόδημα μέχρι και 60.000€/έτος (!!!) θα πρέπει να χαρακτηρισθούν ενεργειακά φτωχά.**

Σχετικά με την κατάσταση που έχει διαμορφωθεί, διαπιστώνεται ότι:

- Τα νοικοκυριά της Δυτικής Μακεδονίας δυσκολεύονται πλέον να ανταπεξέλθουν στην κάλυψη των αναγκών θέρμανσης. **Τα νοικοκυριά, των ιδιαίτερα αδύναμων κοινωνικών ομάδων (συνταξιούχοι, άνεργοι, κλπ) έχουν ήδη υποπέσει σε καθεστώς ενεργειακής ένδειας.**
- Η οικονομική αδυναμία των περισσότερων νοικοκυριών να χρηματοδοτήσουν την ενεργειακή αναβάθμιση της οικίας τους, συμπεριλαμβανόμενης και της αλλαγής της πρωτογενούς ενέργειας για θέρμανση, οδηγεί σε ανεξέλεγκτη χρήση των εναλλακτικών τρόπων θέρμανσης που σήμερα τα σπίτια διαθέτουν, με ιδιαίτερα χαμηλό βαθμό απόδοσης (β.α.), όπως τζάκια παραδοσιακού τύπου ανοιχτής εστίας με β.α. <30% (!) ή φορητά ηλεκτρικά καλοριφέρ με β.α. <25% (!). Η κατάσταση αυτή οδηγεί αφενός σε κατασπατάληση του λιγνίτη, ως καυσίμου ηλεκτροπαραγωγής, αλλά και στην σπάταλη χρήση της καύσιμης ξυλείας ή σε κατακόρυφη αύξηση της λαθραίας υλοτομίας.
- Οι τηλεθερμάνσεις λειτούργησαν σε αιχμή φορτίου πολλές ώρες, καλύπτοντας την ζήτηση αιχμής με πετρέλαιο από τους εφεδρικούς λέβητες, το οποίο προμηθεύονται οι επιχειρήσεις τηλεθέρμανσης φέτος ως πετρέλαιο κίνησης (!!!).
- Το πρόγραμμα "Εξοικονομώ" δεν λειτούργησε ικανοποιητικά στην περίοδο αυτή της κρίσης, διότι, πλέον των περιορισμών που αυτό θέτει, αφενός αδυνατούν πλέον τα περισσότερα νοικοκυριά να καταβάλουν την ίδια συμμετοχή, αφετέρου δεν καταβάλλεται έγκαιρα η κρατική ενίσχυση.
- Δεν είναι κοινωνικά δίκαιο να καλύπτονται τα ελλείμματα του προϋπολογισμού μέσω της αύξησης ενός φόρου που επηρεάζει τελείως διαφορετικά το πορτοφόλι ενός νοικοκυριού στην Κρήτη ή την Αθήνα, σε σχέση με τα νοικοκυριά στη Δυτική Μακεδονία.
- Δεν είναι δίκαιο να εφαρμόζεται ο αυξημένος φόρος στο πετρέλαιο θέρμανσης, όταν η πολιτεία δεν φρόντισε μέχρι σήμερα να θωρακίσει ενεργειακά, με την εφαρμογή αποτελεσματικών μέτρων, το κτιριακό απόθεμα της χώρας.
- Με την επιχειρούμενη εξομοίωση του ειδικού φόρου κατανάλωσης καυσίμων, δημιουργούνται συνθήκες ώστε η θέρμανση με ηλεκτρισμό (κλιματιστικά,

αερόθερμα, κλπ) να γίνει πιο συμφέρουσα σε σχέση με τη θέρμανση με πετρέλαιο, κατάσταση που έχει παρατηρηθεί και παλαιότερα στο παρελθόν. Η κατάσταση αυτή θα οδηγήσει σε προφανή ενεργειακή στρέβλωση (χαμηλότερος βαθμός ενεργειακής απόδοσης λόγω των μετατροπών ενέργειας) και σπατάλη ενέργειας, όταν η χώρα καλείται να επιτύχει το στόχο 20% εξοικονόμηση ενέργειας μέχρι το 2020.

Κατόπιν των παραπάνω, προτείνεται:

- Μείωση του ειδικού φόρου πετρελαίου θέρμανσης για διάστημα εύλογο που θα επιτρέψει την ενεργειακή αναβάθμιση των κτιρίων.
- Επιστροφή της διαφοράς του φόρου μεταξύ πετρελαίου κίνησης – θέρμανσης για τις επιχειρήσεις τηλεθέρμανσης.
- Θέσπιση κριτηρίων στο πρόγραμμα "Εξοικονομώ", με γεωγραφικό – κλιματολογικό προσδιορισμό σε αναλογία με τις κλιματολογικές ζώνες του ΚΕΝΑΚ, με αναθεώρηση του περιορισμού παλαιότητας και των εισοδηματικών περιορισμών.
- Οικονομική ενίσχυση των οικονομικά αδύναμων κοινωνικών ομάδων.
- Θέσπιση κριτηρίου ενεργειακής φτώχειας στα προγράμματα ενεργειακής αναβάθμισης κτιρίων.
- Ο ειδικός φόρος κατανάλωσης του πετρελαίου θέρμανσης να αποτελεί ξεχωριστό ταμείο σε κάθε περιφέρεια, με σκοπό τη συμμετοχή του σε "καλάθι" κεφαλαίων που θα χρηματοδοτούν - υποστηρίζουν - δράσεις διαχείρισης - εξοικονόμησης ενέργειας σε κτίρια, όπως είναι και η ενεργειακή αναβάθμιση παλαιών κτιρίων
- Να δοθούν ισχυρά κίνητρα καθώς και να προωθηθούν δράσεις υποκατάστασης του πετρελαίου θέρμανσης, ως βασικού καυσίμου θέρμανσης κτιρίων, με ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, όπως pellets, ηλιακά, δασική βιομάζα, αβαθή γεωθερμία, κλπ, σε επίπεδο κτιρίου ή, μέσω δικτύων περιφερειακής θέρμανσης, σε επίπεδο γειτονιάς ή οικισμού

Κοζάνη, Φεβρουάριος 2012

Για τη Δ.Ε. του ΤΕΕ/ΤΔΜ

Ο Πρόεδρος

Μαυροματίδης Δημήτρης

Σημείωση:

Το παρόν κείμενο αποτελεί ομόφωνη απόφαση της Διοικούσας Επιτροπής του Τμήματος Δυτικής Μακεδονίας του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας, μετά από εισήγηση της Μόνιμης Επιτροπής Ενέργειας του Τμήματος

Αναφορές

1. ΤΟΤΕΕ 20701.3 / 2010
2. Στοιχεία εκθέσεων ΔΕΥΑΚ, ΔΕΤΗΠ, ΔΕΤΕΠΑ
3. επικαιροποίηση ενεργειακού ισοζυγίου Δυτικής Μακεδονίας, ΑΝΚΟ, 2003
4. Fuel Poverty, Dr Brenda Boardman, 1988
5. Ενεργειακή φτώχεια στην Ελλάδα: Το δικαίωμα στην ενέργεια και στην ποιότητα ζωής, Δρ. Νίκος Βασιλάκος, Συνέδριο ΚΕΔΚΕ, Κοζάνη, 04.09.2009